

IPR-talous Suomen viennin ja työllisyyden nostajana

Mikko Ilmari Huuskonen, OTT, dos.

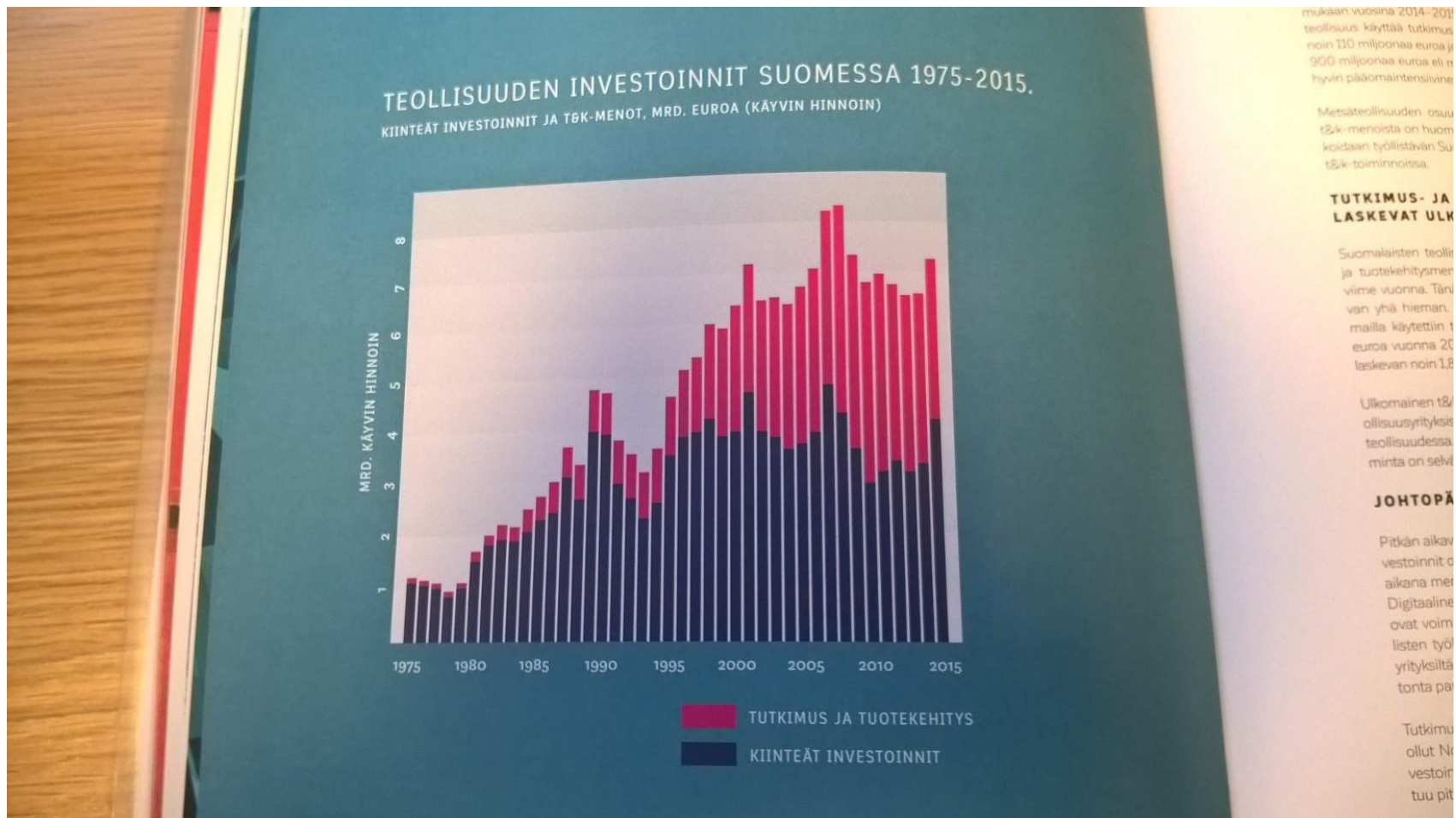
Neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriö

IPR-talous – mitä se on?

- Aineettomat investoinnit
 - Kehittyneissä maissa 5-10% BKT:sta
 - Digitaaliset järjestelmät ja tieto
 - Tieteellinen ja luova omaisuus
 - Taloudelliset kyvykkyydet: yritysjohtaminen, inhimillinen pääoma, yritys rakenne, mainos- ja brändiarvot
 - UK: IPR –investoinnit kattavat puolet aineettomista investoinneista
- Aineeton pääoma
 - Inhimillinen pääoma (osaamisen ja tiedon kertyminen organisaatioon), rakenteellinen pääoma (jäsenitys, skaalautuminen), suhdepääoma (asiakkaat)
- Intellectual Property = IP; osa on suojattua (IPR), osa suojaamatonta
- *”Arvonluonti on globaalisti vähemmän sidoksissa fyysiseen pääomaan, kuten kokoonpanotehtaaseen, kuin aineettomiin toimintoihin, kuten asiakaspalveluun, sisäisiin prosesseihin ja aineettomiin oikeuksiin”* (Petri Rouvinen, ETLA 2014)

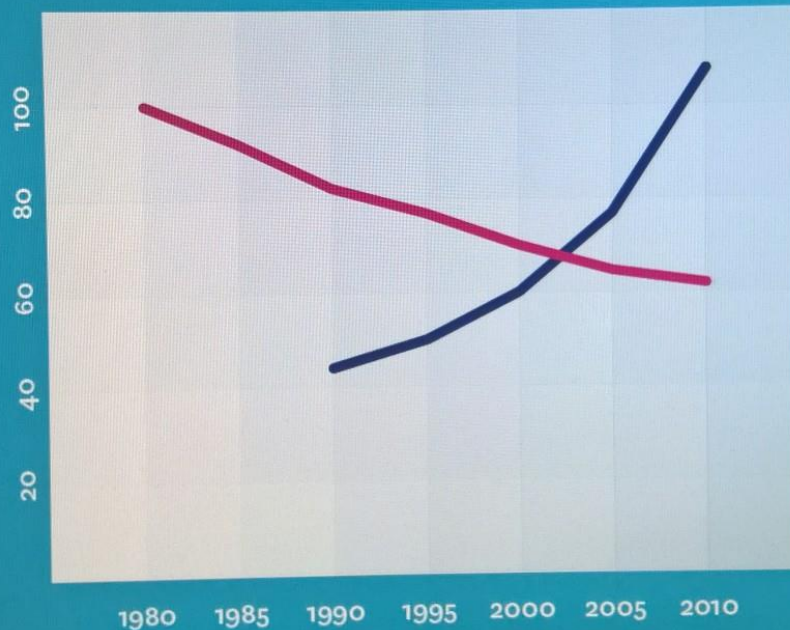
Aineettomat investoinnit vs. aineelliset Suomessa 1975-2015

Teollisuustuotteet vs. aineettomat tuotteet

TEOLLISUUSTUOTTEIDEN SUHTEELLISET HINNAT
sitten 1980-luvun alun

AINEETTOMIEN TUOTTEIDEN GLOBAALI HINTAKEHITYS (arvio)
Ohjelmistot, digitaalinen sisältö, tietokannat,
aineettomat oikeudet ja ICT-tuetut palvelut

Suuntaa-antava hahmotelma, Petri Rouvinen / Etlä

tuotteiden ei ollut
esimerkiksi tietoliik-
kin fyysisen tuotan
ajatella Suomelle er

Kilpailukykyvertailut
nestyy edelleen hy
luomisessa ja to
hyödyntämisessä. O
kehittäminen ovat
vaikka valtiontalou
mään. Koulutuksen
hyödynnettävyys ja
tyvä osaamisen var
kehityksen avaineht
työurasta jatkuvan
on koko yhteiskunta

Onko Suomessa
aineettoman arvon
digitalisaation luom
siin? On tunnetust
tialaisena menestys
ja-alaisia tuottavuu
Ja osaavatko yrityk
palvelulähtöiseen

IPR-talous

- Intellectual Property Rights
 - Koskee oikeudellisesti suojattua aineetonta omaisuutta: patenttia, tekijänoikeutta, tavaramerkkiä, mallisuoja
 - Voi olla tilanteita, joissa suojan hakemisesta ei ole sanottavaa hyötyä tai kustannus/tuotos ei ole järkevässä suhteessa (PK-yritys)
 - Nopea markkinaoperaatio
 - Omaleimainen toiminta
 - Liikesalaisuuksien suoja
 - Patentti erityisesti keksinnön suojana keskeisin

John Deere

John Deere – Mitkä elementit tekevät nykytraktorin? Kuka omistaa sen?

- USA:ssa lainvalmistelun yhteydessä (tekijänoikeuslainsäädännön muutos, tietokoneohjelman tekijänoikeuden rajoittaminen) herännyt kysymys, kuka omistaa traktorin - ja miten
- Fyysinen tuote on jo arvonmuodostuksen ja tuotekehityksen vaativuuden suhteen sivuroolissa: automatiikka, diagnostiikka, ohjausjärjestelmät, turvallisuus – kaikki on tietotekniikkaa eli ohjelmistoja, suojamuotoina sekä patentteja että tekijänoikeutta
- Traktori on internetin kautta yhteydessä diagnostiikkakeskukseen
- Ohjelmistoja ei omisteta samalla tavoin kuin traktori on kautta aikojen omistettu – määräaikaisten, eri tavoin rajoitetut lisenssisopimukset
- Sama kysymys on herännyt autoteollisuudessa ja lentokoneteollisuudessa – miten määräytyvät esim. asiakasvastuut
- Herättää myös kysymyksen, mikä on keksintö?
 - PatL 1§: ”mihin tahansa tekniikan alaan liittyvä keksintö, jota voidaan käyttää teollisesti”

IPR-talous on ymmärrettävä aiempaa laajemmin – palvelut kuvassa mukana

- IPR-talous ei tarkoita pelkästään patenteilla (tai tekijänoikeudella) suojattuja keksintöjä, vaan laajemmin suojattua aineettomiin tuotannontekijöihin perustuvaa liiketoimintaa
- Palvelut ovat Suomenkin taloudessa kasvua osoittava alue – ja Suomessa kasvualueita ei hyvin paljon ole
- Patenttien ohella tärkeiksi IPR-talouden elementeiksi nousevat mm. ohjelmistojen suojakysymykset, tavaramerkkeihin perustuva brändääminen ja vaikkapa franchise -osaaminen

Palveluvienti kokonaisvienti 2013 n. 60mrd€

Palvelut kasvun lähteenä

- Johtopäätös:
 - Jos olisin keksijä, mieltäisin toimenkuvan avartamista myös ohjelmisto/apps –toimintaan
 - Ehkä digiteknisistä palveluista löytyisi uutta näkökulmaa myös keksintötoimintaan
 - Yhteistyö eri osa-alueiden asiantuntijoiden kanssa saattaa osoittautua erittäin arvokkaaksi